No 1899

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1½ C. 1853

Dieu et mon droit.

DEZE COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 23 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 22 Julij.

Wij hebben gezegd dat de heer van Hall in zijne nota's met de eer van Nederland een schandelijk spel speelt. Met der daad, wat zien wij? In zijne nota van den 27 Junij, na de aanmerking over den *vorm* genoegzaam te hebben op zij gelaten, rigt hij voornamelijk zijn schrijven tegen het *wezen* der zaak. Dat is de eerste poging, om den H. Stoel op een dwaalweg te brengen. Met welke kans van welslagen die geschiedt? Daarnaar behoeft men niet te vragen. Immers men weet te Rome zoo goed als hier, dat én de Koning, én de regering, én de Tweede Kamer der Staten-Generaal, én de heer van Hall, én de heer van Doorn, én de ministers van Oorlog, van Kolonien en van Marine allen gelijkelijk hebben verklaard: »dat de H. Stoel regt had om de Kerk te organizeeren, en dat er alleen bezwaar was in de daarbij gebezigde *vormen.*" Maar wat wij vragen moeten, omdat dit in verband staat met de eer van ons land, wat heeft men te Rome, wat heeft men in Europa te denken van de goede trouw van ons gouvernement, dat zoo blijkbaar een feit, als de door alle hooge staats-autoriteiten en zelfs door de meesten onzer tegenwoordige ministers *openlijk* gegevene verklaring, dat niet het *wezen* der kerkregeling, maar slechts de *vorm* reden tot beklag gaf, thans, als hadde nooit iemand daarover gesproken, omkeert, en het beklag over den *vorm* loslaat, om nu alléén het *wezen* der zaak te bestrijden, dat men heeft erkend in allen deele niet slechts wettelijk, maar wettig te zijn? Het is eene zonderlinge manier om de eer van het land op te houden, als onze minister van Buitenlandsche Zaken èn zijne eigen verklaringen èn die der vorige regering èn die der Tweede Kamer het omgekeerde laat zeggen van hetgeen er werkelijk gezegd is. Hoe! kan de Kardinaal Antonelli vragen, en met hem de gansche diplomatie, hoe en sinds wanneer beteekent het woord *ja* in het hollandsch *neen*? — Dat beproeft hem de heer van Hall uit te leggen. En hij gebruikt daartoe argumenten, die elk evenveel bijdragen om Nederland in den vreemde van kwade trouw te overtuigen. Ziehier de beruchte bewijsvoering, waardoor het moet worden uitgemaakt, dat, sinds de heer van Hall regeert, het woord *ja* eigenlijk *neen* beteekent.

Het gouvernement van Zijne Heiligheid heeft zich vertrouwende, als het uit de geschrevene verklaringen, namens den Koning gedaan, verstaan heeft, dat het regt heeft om te organizeeren; want

1° »Het is *mogelijk* (nota bene *mogelijk*), dat het vorig kabinet de beginselen niet duidelijk genoeg heeft uiteen gezet." Vooreerst de heer van Hall heeft, gelijk de H. Stoel, de nota's van het vorig ministerie voor zich liggen. Is het mogelijk, dat hij twijfelt, of de daarin ontwikkelde beginselen duidelijk genoeg zijn voorgesteld? Maar in de tweede plaats — en hier komt de Nederland onteerende sluwheid uit — de heer van Hall heeft goed gevonden beginselen aan te nemen, regtstreeks met de beginselen der Grondwet en met de beginselen des Konings, en der vorige ministers, en der vorige Kamer in strijd, beginselen, die evenzeer aandruischen tegen de door hem zelven in de vorige Kamer verklaarde opiniën. Wat volgens alle hooge staats-autoriteiten, en naar zijne eigene vroegere verklaring wit was, moet nu door hem zwart worden gemaakt. En hij tracht, o goede trouw! mede op rekening te brengen van het vorig ministerie, wat hij weet, dat het vorig ministerie niet heeft gewild. Daarom heet het: »het is mogelijk, dat het vorig kabinet de beginselen niet duidelijk genoeg heeft uiteengezet." Wij vragen het, strekt het Nederland niet ten schande, dat zulk eene blijkbaar leugenachtige inzinuatie door onzen minister in een officieel stuk wordt opgenomen?

2°. Daarom brengt hij eenige grondwettige *réserves*, in de nota van 24 Maart uitgedrukt, in herinnering, alsof die *réserves* iets terug namen van hetgeen door het vorig ministerie namens den Koning, met goedkeuring der Tweede Kamer en van den heer van Hall zelven is gezegd, alhoewel de heer van Hall weet, dat die *réserves* niet dien zin hadden, dien hij er nu aan wil hebben vast gehecht, nu hij begrijpt wit te moeten zwart maken.

3°. Maar het schoonste argument komt achteraan, gelijk het hinkende paard. Onze minister voor de Buitenlandsche Zaken wil op de uitdrukkingen der nota's niet te sterk aandringen. Dat is zeer geraden. En dat hij zijne vroeger in de Tweede Kamer geuite opiniën geheel verzwijgt, is nog voorzigtiger. Maar wat dan? O 't is dood eenvoudig. De heer van Hall wenscht slechts aan den H. Stoel te doen opmerken, dat een gegeven woord, al is het gegeven namens den Koning door zijn minister van Buitenlandsche Zaken, niet verbindt, omdat het in eene nota, *niet* in een geratificeerd verdrag is gegeven. Wij bespreken niet de diplomatieke waarde van zulk eene bemerking, door een leerling in de diplomatie aan den in diplomatie vergrijsden Kardinaal Antonelli gegeven. Gansch Europa zal onder dat opzigt met de wijsheid van den heer van Hall kunnen lagchen. Wat wij slechts hebben willen opgemerkt, betreft de goede trouw, de Nederlandsche trouw, door gansch de wereld gekend en gehuldigd. Wij vragen het, is er iemand die prijs stelt op de »nationale eer" en niet gebloosd heeft bij de schandelijke leer van den heer van Hall, dat Nederlands gouvernement, dat wil zeggen, dat Nederland zelf een gegeven woord kan schenden, als dat woord niet is gegeven in den vorm van een geratificeerd verdrag, maar in den vorm van eene officieele nota, met wederzijdsch goedvinden daartoe gekozen, om wederzijdsche verpligtingen aan te gaan en op te heffen?

Zoo Nederland in de laatste jaren door iets is onteerd, dan moet het zijn door zulk eene verklaring, waarin met de goede trouw wordt geleefd, zoo als geen fatsoenlijk man in private betrekkingen doen kan zonder zijne eer op straat te werpen.

De heer van Hall kent de beurs van Amsterdam, waar een gegeven woord, de gansche wereld weet dat, onkrenkbaar is. Zou nu de heer van Hall met den minsten der kooplieden aan de beurs handelen, gelijk hij zich verstout heeft te doen met den Pausselijken Stoel in eene officieele nota? Indien hij dat bestond, er zou geen koopman op de beurs zijn, die den heer van Hall niet in billijke verontwaardiging, des noods met geweld, van de beurs zou dringen.

4° Komt hij met de beweering voor den dag, dat de Grondwet niet het woord van vrije organizatie gebruikt. Alsof eene algemeene uitdrukking, die den ganschen omvang van het kerkelijk leven der kerkgenootschappen vrij maakte, niet de organizatie inhield. Het is eene *chicane*, gelijk men die bij een advokaat van kwade zaken verwacht; maar waarmeê ten minste geen diplomaat moest voor den dag komen, die 's lands eer in den vreemde moet ophouden.

5°. Beweert den heer van Hall, dat geen vreemdeling het regt heeft te handelen, of te spreken, of te vragen in naam der Katholieken. De Paus, als Opperhoofd der Kerk, is geen vreemdeling voor de Nederlandsche Katholieken. Dat is zoo waar, dat de heer van Hall zich tot den Paus wendt, als den eenige die in Nederland regt heeft, om namens de Katholieken van Nederland te handelen en te spreken. De geheele nota heeft geen ander doel dan om den Paus te doen handelen en spreken namens de Katholieken. En daarom is onze gezant te Rome gebleven, daarom worden al die nota's gewisseld, daarom wordt buiten den heer graaf de Liedekerke nog de heer Ligtenvelt naar den Paus afgevaardigd. Sliep de heer van Hall toen hij de nota van 27 Junij schreef?

6°. Dat hij het waagt aan den Kardinaal Antonelli het bestaan der zoogenaamde wet van 18 Germinal Xe jaar aan te prediken, verwondert ons na het bovenstaande niet. Hij is er niet voor terug gedeinsd, om op zulke fabel Nederland te vergasten; ligt dat zich ook het buitenland daarmeê bezig houde. Evenwel, de heer van Hall heeft hier vergeten te denken aan het fransche spreekwoord: *qu'il faut laver son linge sale en ménage.* Waarom het buitenland deelgenoot gemaakt van de stoutmoedigheid, waarbij men eene wet voorop zet, die nooit bestaan heeft? Denkt men dat er Nederland iets bij winnen zal, als men ten aanhoore van Europa verklaart: Wij kunnen ons woord, dat wij hebben gegeven, niet houden, *omdat* wij eene wet uit het stof der archieven hebben opgedolven, die nooit eene wet is geweest, en dat nu nog niet is, maar die wij hebben goedgevonden nu als geldig voor te stellen, al heeft zij geen de minste kracht, opdat wij zouden te niet maken datgene, wat wij regtens niet kunnen verhinderen, en wat bij officieele nota's verklaard is grondwettig te zijn?

Wij hebben hier niets meer bij te voegen. Nederland en Europa zullen oordeelen. Wij behouden ons slechts voor, om in een volgend Nommer toe te lichten, wat de heer van Hall zegt over zijne verdrukkingswet.

Hier en daar beginnen zich op nieuw teekenen te vertoonen, welke niet onopgemerkt mogen blijven, hoe ongerijmd het ook zij, wat zij schijnen te voorspellen. Wat zij schijnen te voorspellen, zij echter ongerijmd zoo veel men maar wil — dat is geene reden om de ooren gesloten te houden voor de stemmen die hier en daar, maar bijna gelijktijdig, vernomen worden.

De eerste, die zich het hooren, was de *Amsterdamsche Courant.* Wordt de wet afgestemd en wordt er verder niets gedaan, zoo zeide zij, in dat geval loopt de Grondwet groot gevaar van omver geworpen te worden, tengevolge waarvan de hervormde godsdienst wel eens weer dominante godsdienst zou kunnen worden.

Op hetzelfde oogenblik vernemen wij uit de *Arnhemsche Courant,* welker korrespondent het weet »met volkomene zekerheid," dat het ministerie, sedert weinige dagen aan goede vrienden en bekenden niet onduidelijk te kennen heeft gegeven, dat het een petitionnement *ten voordeele* van het ontwerp met verlangen te gemoet zag, *hetwelk dan liefst van Utrecht moest uitgaan*; en »dat er te Utrecht pogingen tot zoo iets beproefd worden."

Den volgenden dag gewordt ons de *Fakkel.* »Om bijzondere redenen" is zij een dag vroeger dan gewoonlijk verzonden. Wat zij meest belangrijks inhoudt? Och, maar enkele volzinnen, maar die, als tot de geheime genootschappen door hun orgaan gerigt, niet zonder beteekenis zijn. »Vraagt gij wat te doen," vraagt zij, »wij weten aan wie. »Protestanten, dus luidt het antwoord, dringt bij *uwe* vertegenwoordigers aan op de aanneming van het ontwerp; broeders, *vereenigt u!*

»Indien gij niet doet, dus vervolgt zij, wat *thans* noodzakelijk is..... weet gij wat lot u dan wacht? *Uw hoofd zal dan worden verbrijzeld met de stukken der ketenen,* DIE GIJ DER ROOMSCHE PARTIJ HEBT WILLEN AANLEGGEN....

»*Utrecht,* gij gaaft nu vier maanden geleden het voorbeeld.

»Wij hebben de Grondwet in ons belang. Als het ministerie, als de Staten-Generaal, als mindere autoriteiten zich tegen de uitvoering, zich tegen de naleving van de Grondwet blijven verzetten, dan blijft ons niets anders overig, dan dat wij eendragtig en eenstemmig den Koning smeeken, dat hij alleen regere....

»De numerieke meerderheid van de natie is *koningsgezind,* en zou niets liever zien, dan dat de Koning alleen de teugels van het bewind in handen name. Als het niet anders kan, dan moeten wij ons maar vereenigen, om dat van den koning te smeken. Ook het leger en de vloot zijn Koningsgezind. Liever een absolute monarchie, dan zulk eene *ellendige* constitutionele regering."

Tot zoo verre het manifest van de *Fakkel.* Tweeërlei blijkt daaruit: Bij *hunne* vertegenwoordigers moeten de Protestanten aandringen dat de wet, »waarmede zij de Katholieken aan ketenen hebben willen leggen," aangenomen worde. Wordt de wet niet aangenomen, dan moet de Koning door straatrumoer gedwongen worden een *coup d'état* te wagen en *hier* eene *absolute monarchie* te vestigen.

Terwijl de *Fakkel* aldus spreekt, verkondigt de *Nederlander,* dat, »indien er voor handhaving der Grondwet zal worden gezorgd," ten aanzien van de Katholieken geëischt wordt, »niet *bescherming,* maar BEWAKING." In zijn zelfde Nommer beäamt hij grootendeels »het belangrijke artikel" van de *Amsterdamsche Courant*, [illegible]

het *dilemma* gesteld wordt: óf de wet, óf terugkeer tot den staat van zaken van vóór 1798, gevende hij verder in datzelfde Nommer, op nieuw een blijk van toenadering tot de partij van de *Fakkel*.

Tot het konstateeren van deze gelijktijdig opgegane stemmen bepalen wij ons voor heden, daarop, overigens, alleen de aandacht vestigende, dat het weer de gewone woordvoerders zijn, als in April, van de zoogenaamde behoudsgezinden, de orthodoxen en de geheime genootschappen, die nu, op een zelfde oogenblik, het woord: omverwerping der Grondwet, doen weerklinken door de lucht.

Of zij roekeloos genoeg zouden zijn om het verdrag tusschen den Koning van Nederland en het Volk van Nederland te verbreken, is eene vraag, welke wij in het midden laten. Wat ons betreft, geschiede wat geschiede, verliezen wij nimmer uit het oog, de schoone woorden, welke onze landgenoot, de laatst overledene generaal van de orde van Jezus, in 1849, tot een onzer vrienden rigtte: »*C'est avec grande consolation que je vois nos catholiques en Hollande attachés inviolablement aux bons principes, réclamer, oui, leurs droits, mais sans troubles, sans émeute. C'est ainsi que la foi se conserve au milieu de la persécution, qu'elle se confirme même, qu'elle fait des progrès. Un exemple terrible du contraire se voit dans l'histoire du Japon. Là, les chrétiens persécutés par le Pouvoir, contre tout ce que leur pouvaient dire leurs missionnaires, s'obstinèrent à vouloir se défendre par les armes. Ils périrent, et la foi périt au Japon avec eux* (1)."

Het te Stokholm verschijnende dagblad het *Afionblad*, vermeldde onlangs, dat twee Luthersche soldaten in de gevangenis waren geworpen, omdat zij betrapt waren lezende hoofdstuk VII en VIII van den Brief aan de Romeinen. Omtrent dit voorval weten wij de volgende bijzonderheden:

De koninklijke ordonnantie van 20 April ll. houdt in, dat twee beschuldigden aan het geregt zullen overgeleverd worden, om de straf te ontvangen bij de wet vastgesteld tegen de *Laesare* (lezers van den Bijbel in partikuliere vereenigingen). Deze koninklijke ordonnantie vermeldt nog bovendien, dat de twee beschuldigden zijn gevonden bij eene zieke oude vrouw, met wie zij zich onderhielden, en voor welke zij godsdienstige liederen zongen; een en ander is geoordeeld inbreuk te maken op het regt der kerkelijke overheid.

Dezelfde koninklijke ordonnantie spoort den kanselier der justitie aan, om met alle strengheid der wetten te werk te gaan tegen de *separatisten*. Dezen naam heeft men in Zweden gegeven aan eene zeer aanzienlijke fraktie van Lutheranen, die zich van de overigen hebben afgescheiden, die de tegenwoordig in gebruik zijnde liturgische boeken verwerpen, en die wat betreft de doop, de biecht (men heeft in Zweden nog *de oorbiecht*) en het onderwijs der kinderen, terugkeeren tot de oude boeken. Nog onlangs hebben vele dezer lieden zich tot den Koning gewend, met oogmerk om ten minste voor zich zelven de toestemming te verkrijgen van het gebruik dezer boeken, bijaldien men mogt weigeren ze weder in te voeren en de nieuwere boeken te verwerpen.

De regering onderwierp dit verzoek aan de theologische fakulteit van Upsal, welke dus antwoordde: »De separatisten zijn in geenerlei opzigt van de Luthersche Kerk gescheiden, en in de nieuwe liturgische boeken zijn genoegzame bewijzen voorhanden, om zich te beklagen over de vervalsching der oude leer.

Ziehier wat men aantreft in het Zweedsche blad *Evangelisch Kyrkovan*:

»Vele dezer separatisten zijn reeds zoo dikwijls door de regtbanken tot geldboeten veroordeeld, dat, zoo ze inderdaad verpligt zijn deze boeten te betalen, zij geruïneerd zouden wezen, hoewel ze over het algemeen aanzienlijke fortuinen bezitten. Vele familien zouden alsdan, ten gevolge hunner godsdienstige overtuiging tot den bedelstaf gebragt zijn.... uit dien hoofde wenden zij ons tot onze geloofsgenooten in het buitenland en bijzonder tot de leden van het *Evangeliesch verbond*. Deze hebben getoond hoeveel belang zij stellen in de Madiai's, en wij vragen hun diezelfde belangstelling voor een groot aantal van onze geloofsgenooten in de provincien Norrland en Dahl, die op dit oogenblik te vreezen hebben de inbeslagneming hunner goederen en ballingschap. Eene deputatie van het *Evangeliesch verbond* zal zeker door onzen Koning niet worden afgewezen, gelijk zulks in Toskane het geval was. In afwachting, dat allen die kunnen bidden zich tot God wenden, ten einde te verkrijgen, dat hunne vervolgde geloofsgenooten de genade erlangen *met lijdzaamheid den kelk des heils te mogen nemen en den dood des Heeren te verkondigen.*"

Om bij de beschermheeren der Madiai's door zulk een beroep gehoor te krijgen, ontbreekt slechts een voorwaarde; men had zoo wijs moeten zijn er ongemerkt bij te laten invloeijen dat het de Paus was, of een Bisschop of een Katholiek Pastoor, die op deze wijze de gewetens tyranniseerde, en het had niet kunnen missen of de wenschen der Luthersche separatisten in Zweden waren verhoord. Wij zouden ons hoofd wel durven verwedden, dat het *Evangeliesch verbond* nu geen roer naar hen zal draaijen; in ieder geval, 't zou ook verloren arbeid zijn. Men herinnert zich nog wel, dat nu twee jaren geleden Lord Palmerston den Koning van Zweden doof vond voor zijne Evangelische expositien.

De protestantsche bladen van Zweden zijn sedert eenigen tijd opgevuld met eenige weinig stichtende bijzonderheden. 't Is naauwelijks een jaar geleden dat de onder-gouverneur van Stockholm de vlugt moest nemen om het schandaal te ontwijken van als dief te worden veroordeeld. Ook de minister van Eeredienst, 't is niet lang geleden, heeft het hazenpad moeten kiezen, en nog onlangs had het volgende voorval plaats:

Zeker geëmploijeerde bij eene maatschappij van weldadigheid, ten behoeve van bejaarde weduwen van militairen, maakte zich zoek met een som van 25 a 30,000 gulden. De Stockholmsche predikanten voeren de administratie over deze inrigting van weldadigheid, en de voortvlugtige geëmploijeerde is de zoon der zuster van mijnheer Petersen, eerste predikant van de hoofdstad. De sluwe dief had zich door een ander predikant, overleden in de maand April, de sleutels, die hem benoodigd waren, laten geven. Er kwamen allerlei gissingen, men knoopte de eene omstandigheid aan de andere, en het gevolg was dat Stockholm zich niet zeer gunstig uitliet over de eerwaarde predikanten. De *Tolkest Ruest*, een te Stockholm verschijnend blad, liet zich dus uit:

»De predikant Petersen heeft drie uren werk gehad om de lijkrede uit te spreken op den overleden predikant van Sint Jakob, en hij heeft hem bijna vergood. De schapen van den overledene waren ook zeer bedroefd over den dood van hun herder; maar tegenwoordig zegt men, voorbij zijn grafstede gaande: hier ligt een schurk."

Voor ongeveer twee maanden zijn de Zweedsche bladen opgevuld met namen van kerkelijke personen, die betrekkingen bekleeden in de scholen, en inzonderheid aan de universiteit van Sund, die men opentlijk beschuldigt van gruwelijke misdaden; een dezer personen heeft zich te Carlstadt vergiftigd.

In het laatste Nommer van de *Univers* lezen wij het berigt dat eerstdaags in de kolommen van dat blad zal worden opgenomen eene Fransche vertaling der brochure van Prof. Broere: *Bezadigd woord aan mijne welgezinde protestantsche Landgenooten.*

Wij behoeven naauwelijks te zeggen met hoeveel genoegen wij dit berigt vernomen hebben, wijl toch op die wijze het voortreffelijk geschrift van onzen landgenoot, ook aan geheel Europa zal bekend worden, en wij twijfelen niet of het zal er denzelfden diepen indruk te weeg brengen als bij ons te lande.

De Roomsch-Katholieke geestelijken van het Aartsbisdom Utrecht, behoorende tot het Dekenaat Groningen en Assen, provincien Groningen en Drenthe, hebben onderstaand adres opgezonden:

»*Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.*

»Mijne Heeren!

»Ondergeteekenden, allen Roomsch-Katholieke geestelijken van het Aartsbisdom Utrecht, behoorende tot het Dekenaat Groningen en Assen; Provincien Groningen en Drenthe, achten zich in gemoede verpligt gebruik te maken van het regt, hun bij de Grondwet verleend, om zich eerbiedig te wenden tot deze hooge Vergadering. Zij vermeenen als burgers van den Staat en als bedienaren der Godsdienst, waartoe zij behooren, voor U niet verborgen te mogen houden het diepe gevoel van smart, en den pijnlijken angst van een opregt geweten, waarmede zij zijn vervuld na de lezing van het *ontwerp van wet regelende het toezigt op de onderscheidene Kerkgenootschappen*, dezer dagen aan de beoordeeling van deze hooge Vergadering aangeboden. Met uitzondering van Art. 4, 5 en 7 zijn de bepalingen, welke in dit wetsontwerp voorkomen, van dien aard, dat zoo dezelve ooit tot wet werden verheven, en als zoodanig werden gehandhaafd, zij in de daad niet zouden weten, hoe zij de pligten van eenen eerlijken staatsburger en van eenen trouwen bedienaar der R. K. Godsdienst met elkander zouden vereenigen.

»Het ligt niet in onze bedoeling, Mijne Heeren, het voorgestelde wetsontwerp in zijne bijzondere artikelen en onderdeelen na te gaan. De publieke pers heeft dit reeds van verschillende zijden gedaan, en het diep geschokt gevoel van al de Katholieken in den lande uitgedrukt, zoodat eene nadere toelichting, welke het ondragelijke van het wetsontwerp moet motiveren, als overbodig kan beschouwd worden. Maar zoo het eene waarheid is, dat het voorgedragen wetsontwerp een gevolg is van de onlangs ingevoerde kerkelijke Hierarchie voor de Roomsch-Katholieken in Nederland, omdat men vreesde, dat door dezen de *burgerlijke betrekking* van de R. K. Kerk tot den Staat zou worden verbroken of verstoord, dan mogen wij in alle bescheidenheid de vraag doen, hoe de invoering der Bisschoppelijke Hierarchie eene verandering kan te weeg brengen in de tot hiertoe bestaande betrekking van de R. K. Kerk tot den Staat, en of niet veeleer het eenige gevolg daarvan is eene betere regeling der kerkelijke belangen voor de Roomsch-Katholieken in Nederland, waardoor als van zelve de banden tusschen Regering en onderdaan nog naauwer worden toegehaald?

»Immers, Mijne Heeren, het is u bekend, hoe deze streken, tot niet lang geleden toe, een deel uitmaakten der Hollandsche missien, aan welker hoofd een Vicesuperior was gesteld, die daartoe steeds door zijne Heiligheid den Paus, als het algemeen Opperhoofd der K. Kerk, benoemd werd, terwijl deze missie in distrikten verdeeld, hunne eigene Aartspriesters hadden, die wederom hun geestelijk gezag aan den Vicesuperior ontleenden, en nooit heeft de indeeling der verschillende Provincien in kerkelijke distrikten, of verandering daarin onafhankelijk van de Hooge Regering door den Vicesuperior gemaakt, zoo als dit laatste bij name nog het geval was met het kerkelijk distrikt Groningen, hetgeen sedert een tiental jaren met dat van Salland en Drenthe was vereenigd, — nooit zeggen wij heeft dit de minste botsing met het burgerlijk bestuur veroorzaakt. Hoe zoude dan nu, terwijl ten gevolge der ingevoerde bisschoppelijke Hierarchie hier te lande, dit geestelijk gezag van den Vicesuperior door dat der Bisschoppen wordt vervangen, en deze tot betere regeling van hun geestelijk gebied, hetzelve in districten of Decanaten hebben afgedeeld, dit aanleiding tot botsing met de Regering geven, of eene verandering kunnen te weeg brengen in de tot hiertoe bestaande betrekking van de R. K. Kerk tot den Staat, en zoo eenen eisch noodzakelijk te maken, als wij in Art. 1. van het onderwerpelijk ontwerp van wet ontmoeten?

»Bovendien, Mijne Heeren, wie Uwer zal het niet moeten toegeven, dat door de invoering der bisschoppelijke Hierarchie de belangen der Katholieken in ons Vaderland op [illegible] weet het, Mijne Heeren, de staat van eene missie is in de K. Kerk abnormale toestand, een toestand, dikwijls uit den drang der tijden geboren, of daardoor genoodzaakt. Die drang is geweken, dank hebbe de wijsheid en het gevoel van ware godsdienstvrijheid, welke bij de vaststelling onzer Grondwet in deze vergaderzaal hebben voorgezeten. De abnormale toestand, waarin zich de K. Kerk in Nederland tot hiertoe bevond, is door het herstel der bisschoppelijke zetels in den normalen toestand terug gekeerd, en daardoor de regeling der kerkelijke belangen van 1,200,000 landgenooten op vasten voet gebragt. Zijn ook de verdiensten ontelbaar, welke verschillende Pausen als Opperhoofden der Kerk zich hebben verworven voor de Katholieken in Nederland, gedurende al den tijd, dat dit gedeelte der K. Kerk als missie onmiddelbaar namens Hen bestierd werd, toch, Mijne Heeren, stootte dat bestier behalve op andere moeijelijkheden, welke een abnormale toestand medebrengt, ook op de bezwaren, welke onbekendheid met taal, zeden en landaard uit de natuur der zaak veroorzaakt.

»Gij dan, Mijne Heeren, die voor de belangen van alle ingezetenen des Rijks optreedt, zult U te regt verheugen over datgene, wat aan de lang gekoesterde wenschen, en regtmatige verwachting der Katholieke onderdanen van den Staat beantwoordt, en daarom nimmer een toestemmend votum schenken aan eene wet, welke die verwachting niet alleen verijdelt, maar tot in het geweten grijpt, en de vrijheid van Godsdienst tot in hare grondslagen aanrandt. Wij drukken dat vertrouwen op U uit, Mijne Heeren, in het duidelijke bewustzijn van ons goed regt, en in het volle gevoel, dat wij als burgers van Nederland nimmer in de trouw aan het Vaderland, en de gehoorzaamheid aan de overheid zijn te kort geschoten. Neen, Mijne Heeren, zijn wij ook katholieke priesters, en zoo als wij hopen, getrouwe bedienaren van onze H. Godsdienst, wij zijn ook getrouwe onderdanen, geene verraders, die het dierbare vaderland aan den vreemde zullen overleveren. Wij zijn Nederlanders, aan welke ook het behoud en de zelfstandigheid van het gemeenschappelijk Vaderland, de bloei en welvaart van hetzelve, de rust, orde en eensgezindheid der ingezetenen boven alles ter harte gaat, en die daarom ook de stem verheffen tegen de wetsvoordragt, omdat wij in de aanneming derzelve niets anders zien, dan eene bron, waaruit wantrouwen tusschen Regering en onderdanen, wrijving tusschen wereldlijk en kerkelijk gezag, en gespannenheid tusschen burgers en burgers aanhoudend zullen voortvloeijen.

(1) Het strekt mij tot grooten troost onze Katholieken in Nederland, zoo onwrikbaar aan de goede beginselen verkleefd, op hunne regten wel te zien aandringen, maar zonder rumoer en zonder opstand. Zoo blijft het geloof bewaard te midden der vervolgingen, zoo wordt het bevestigd en zelfs bevorderd. Een vreesselijk voorbeeld van het tegenovergestelde treft men aan in de historie van Japan. Daar toch wilden de Christenenen, die door het gezag werden vervolgd, in weerwil van alles wat de missionarissen hun mogten zeggen, zich volstrekt met de wapenen verdedigen. Zij bezweken, en met hen bezweek het geloof in Japan

Wij hebben het gewaagd, Mijne Heeren, onze gevoelens eerbiedig, maar rondborstig voor U bloot te leggen, en dit des te meer, omdat wij in dezen als de tolken optreden van die gemeenten, aan welker hoofd wij als zielzorgers geplaatst zijn. Wij hebben ons tot hiertoe opzettelijk onthouden, om openlijk in onze kerken te spreken over het gevaar, hetgeen ons dreigt in het aangeboden wetsontwerp, en tot een algemeen petitionnement onze leeken op te wekken. Wij twijfelen niet, Mijne Heeren, of gij zult dat billijken.

»Mijne Heeren, hebben wij het ook voor overbodig gehouden, dit voor U toetelichten, toch is het onze innigste overtuiging, dat het aangeboden wetsontwerp den geest en de letter der Grondwet schendt, de godsdienstige vrijheid en de zelfstandigheid der Kerkgenootschappen omverwerpt, en de kerkelijke organisatie der Katholieken tot in haren hartader raakt en vernietigt, en wij koesteren dus het vertrouwen, dat gij, Mijne Heeren, des te gereeder zult gehoor geven aan onze bede, welke wij kunnen verzekeren, dat ook de bede is van onze gemeenten, en verwerpen *het ontwerp van wet, regelende het toezigt op de onderscheidene Kerkgenootschappen.*

'T welk doende

De Roomsch-Katholieke Geestelijken van het Aartsbisdom Utrecht, behoorende tot het Dekanaat Groningen en Assen, Provinciën Groningen en Drenthe.

Een adres uit Standdaarbuiten aan de Tweede Kamer gezonden en door 104 meerderjarige Ingezetenen eigenhandig onderteekend, is van den volgenden inhoud:

»Bedreigd in hunne dierbaarste belangen, nemen de ondergeteekenden, allen meerderjarige ingezetenen van Standdaarbuiten, de eerbiedige vrijheid zich tot U te wenden.

»Het wetsontwerp regelende »het toezigt op de Kerkgenootschappen" heeft hen geschokt in hun godsdienstig en nationaal gevoel; het is in strijd met de Grondwet, en dewijl verontwaardiging ons belet hetzelve verder te qualificeeren, stippen wij slechts aan dat door de R. K. Geestelijkheid en de Katholieken tegen welk het ontwerp klaarblijkelijk gerigt is, nimmer de minste handeling is gepleegd, waardoor zelfs de zachtste bepaling van het hatelijk ontwerp eenigermate kan gemotiveerd worden.

»Indien de Katholieken godsdienstvrijheid genieten (dit grondwettig regt zegt men hun niet te willen betwisten), dan hebben zij regt op eenen normalen toestand hunner Kerk, dat is een Bisschoppelijk bestuur, hetwelk zich op zuiver kerkelijk gebied steeds vrij beweegt, zonder agreatie van 't staatsgezag te behoeven. Men begrijpe het toch; de R. K. godsdienst kan of mag geene inmenging in zaken van geestelijken aard dulden van wege het wereldsch gezag; zoodat het subjectief wetsontwerp strekt of om de uitoefening der R. K. godsdienst te beletten, of om deze laatste haar heilig karakter te doen verzaken.

»Wanneer men onbevooroordeeld de onpartijdige geschiedenis of zijne eigene ondervinding raadpleegt, dan kan men geen enkel voorbeeld aanhalen, dat volledige godsdienstvrijheid der Katholieken ooit strekte om eens anders regten te schaden of hunne rust te storen, en slaat men de R. K. Bisschoppen en verdere geestelijkheid tegenwoordig ook in protestantsche landen gade, dan ziet men in hen getrouwe burgers van den Staat, de bevorderaars van godsdienstzin, zedelijkheid en orde en daardoor den steun van elk regtvaardig Staatsgezag; en deze weldadige werking belet het ontwerp, wet wordende, omdat daardoor de uitoefening van hunne verhevene bediening onmogelijk gemaakt wordt.

»Welk belang kan men er toch bij hebben om, of den Katholieken de uitoefening hunner godsdienst te beletten, of om hen trouweloos aan dezelve te doen worden, terwijl zij aan al hunne landgenooten de ruimste vrijheid op het stuk van godsdienst toewenschen?

»Wij smeeken U, mijne heeren! uwe goedkeuring te weigeren aan het onderhavige wetsontwerp, hetwelk volstrekt noodeloos is, den Katholieken de uitoefening hunner godsdienst ontzegt, en allernoodlottigst zou zijn voor ons dierbaar vaderland, wijl de Katholieken aan zulke wet niet kunnen gehoorzamen, zonder te verzaken alles wat hun heilig en dierbaar zijn moet.

'T Welk doende, enz."

Men meldt ons uit Kuijk Prov. Noordbrabant:

Even als door het geheele rijk zijn ook in deze streken talrijke adressen met honderde handteekeningen gevuld tegen de voorgedragen Halliaansche verdrukkings-wet aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal opgezonden. Als uit de stad Grave, uit Boxmeer, Kuyk, Mill, Escharen, Beers, Gastel, Wanroy, Linden, Oetfelt, Beugen, Haps, Sambeek, Vierlingsbeek, S. Teunis, S. Hubert, Rykevoort, Maashees, Overloon, Ledeacker, Oploo enz. — De ondertcekenaars zijn meest allen kiezers of van den gegoeden stand.

Wij vernemen heden, dat verzonden zijn aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal adressen, gelijkluidende met dat in ons Nommer 1889 medegedeeld of daarmede overeenstemmende, uit

's Gravenhage	met	513	naamteekeningen.
Burg op Texel	»	75	»
Kloosterburen	»	44	»
Vlissingen	»	120	»
Ossenisse	»	55	»
Steenwijk en Steenwijkerwold	»	108	»
Grave	»	220	»
Kleinemeer	»	145	»
Standdaarbuiten	»	104	»
Hoogwoud en Opmeer	»	81	»
Broekbuijzen	»	128	»
Bedum	»	19	»
Zuidhorn en Op den Hoorn	»	18	»

Wij vernemen dat de heer Lightenveld den 12 dezer te Rome gearriveerd is.

SCHIEDAM 19 Julij Heden is alhier van de scheepstimmerwerf *de Lelie*, met goed gevolg te water gelaten het barkschip *H. Liduina*, gebouwd voor rekening eener reederij, onder direktie van den heer J. H. van Gent. — Onmiddelijk daarna is de kiel gelegd voor een schip genaamd *St. Jan*, voor rekening van dezelfde reederij.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 Julij. De arrestatien duren voort. Men brengt ze in verband met het voorgevallene bij de *Opéra Comique*.

— De reeks van staatkundige processen is begonnen, met de behandeling van de zaak betreffende het *roode komplot* voor de korrektioneele politie. Vrijdag zal voor het hof van kassatie het appèl van de veroordeelde vreemde korrespondenten worden behandeld. Zoo als men weet, betreft deze laatste zaak de onschendbaarheid van het geheim der brieven.

— Men leest in het *Journal des Débats*: »De in Junij omtrent het veldgewas hier te lande ontstane bezorgdheid is grootendeels verdwenen, niettegenstaande dat de weersgesteldheid sedert eenige dagen weder een vrij ongunstig voorkomen heeft. Het zou thans nog gewaagd zijn te verzekeren, dat wij een overvloedigen oogst en alzoo lage graanprijzen zullen hebben. Maar men mag als zeker aannemen, dat de door de onweersbuijen en regenvlagen aan de veldgewassen toegebragte schade grootendeels hersteld is in de eerste helft van Julij.

— Men leest in den *Constitutionnel* het volgende berigt uit Alexandrie dd. 7 Julij:

Op den spoorweg zijn reeds verscheiden proefritten gedaan en met het gewenschte gevolg. Hij zal ongetwijfeld voor het eind des jaars in gebruik gesteld worden. De jongste berigten omtrent den staat der veldgewassen in Frankrijk hebben op de markt van Alexandrie eene levendige aanvrage te weeg gebragt; binnen weinige dagen zijn er 140,000 lasten graan verkocht voor 66 tot 73 piasters. De onderkoning heeft op nieuw aan alle overheden bevel gezonden om elke schending van de verdraagzaamheid jegens de Christenen en van hunne godsdienstvrijheid te beletten en te straffen.

— Pater Newman heeft van de 3000 £, die als restant der algemeene inschrijving ter betaling zijner proceskosten ter zijner beschikking waren gesteld, 400 £ geschonken aan de nonnen te Norwood, die vóór 2 jaren, wegens voorgewende mishandeling van een weesmeisje, door anti-papistische ijveraars in een proces werden gewikkeld, en alhoewel de regtbank hen volkomen vrijgesproken had, nogtans onder den schuldenlast der proceskosten verzuchteden. De rest der 3000 L. heeft hij geschonken aan de katholieke universiteit te Dublin.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 21 Julij. Op den 4 dezer, den geboortedag des Konings van Zweden, is de eerste spoorweg in Noorwegen geopend. Het thans voltooide gedeelte is 13 Engelsche mijlen lang; het zal binnen weinige dagen voor het algemeen vervoer worden opengesteld. De geheele linie, loopende van Christiania tot het meer Miösen (eene lengte van 42 Engelsche mijlen) zal met het eind der maand Oktober aanstaande gereed zijn. Hierdoor zal een vierde gedeelte van de bevolking van het koningrijk voor het eerst in regtstreeksche gemeenschap met de hoofdstad en de voornaamste zeehaven gebragt worden.

— De groote raad van Basel heeft aan Dr. Heinrich Simon, tegen betaling van 2000 fr., het burgerregt verleend.

— Een Duitsch blad berigt dat de Oostenrijksche gezant, bij het Nederlandsche Hof zich weder uit Weenen naar 's Gravenhage begeeft. Men meent dat deze reis niet zonder eenig verband is met de voor Nederland vitale quæstie der Bisschoppelijke Hierarchie.

— Men schrijft uit Petersburg, 15 Julij. Heden morgen verliet de Russische Oostzee-vloot, 37 zeilen sterk, de reede van Kroonstadt.

— Gisteren heeft de *Landsthing* de gemeente-wet met 21 tegen 9 stemmen aangenomen.

— Men schrijft uit Kopenhagen, 19 Julij. Van den 17 tot 18 is het getal cholera-lijders met 317 en dat der overledenen met 156 vermeerderd. Totaal: 1841 lijders, waarvan 926 zijn bezweken. Er zijn wederom vier geneesheeren aan de cholera overleden.

— Men verneemt thans dat de tolkonferentie naar alle waarschijnlijkheid 4 maanden zal duren. Het landhuishoudkundig kollegie heeft als zijne meening te kennen gegeven, dat vreemde tabak hooger kan worden belast, doch de inlandsche slechts met de helft van die belasting bezwaard moet zijn.

BERLIJN 20 Julij. Men leest in de ministerieele *Zeit*. »Dat in het geschil tusschen Rusland en de Porte de bemiddeling van Oostenrijk aangenomen is, lijdt geen twijfel meer volgens de ons van alle zijden toekomende berigten. Ook kan deze bemiddeling geen al te groote moeijelijkheden opleveren, daar men zich vooraf over de hoofdpunten onderling schijnt te hebben verstaan."

— De koning is eergisteren middag naar Westfalen vertrokken. In den loop van den morgen waren de koning en de koningin van Beijeren naar Hamburg vertrokken.

WEENEN, 21 Julij. Men schrijft uit Konstantinopel van eene nota van Reschid pacha, waardoor aan de onderhandelingen met Rusland een gunstigen afloop wordt verzekerd.

— Hoe oorlogzuchtig de berigten van de Russisch-Turksche grenzen ook mogen luiden, zoo gelooft echter hier niemand aan de verbreking van den vrede. De gunstige stand der staatsschuldbrieven kan ten bewijze strekken van het heerschende vertrouwen. De Metalliеken dobberen tusschen $93\frac{15}{16}$ en 94 pCt., en het zilver agio gaat de 10 pCt. niet meer te boven.

— Eene petitie met talrijke onderteekeningen was in den nationalen raad ingekomen, waarin werd verzocht, dat het aan het kanton Freiburg mogt geoorloofd zijn zijne staatsregeling op nieuw te onderzoeken of te herzien. De meerderheid der kommissie voor de petitien stelde voor, om over te gaan tot de orde van den dag. Daarentegen deed de Heer Blösch, uit Bern, het voorstel, dat de nationale raad middelen zoude beramen om den toestand van het kanton Freiburg met de algemeene bonds-staatregeling in overeenstemming te brengen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 22 Julij.

ONDERTROUWD (21 Julij): Dr. B. L. van Tienen met C. M. Holst.

GETROUWD (21 Julij): C. H. Bing met A. J. E. Benjamins. - H. H. Londt met C. M. S. Lodewijks.

BEVALLEN (19 Julij): E. J. van Gruting, geb. Barbiers, D. (20 Julij): J. H. W. Oldenburg, geb. Vorstius, Z. - C. C. van Daalen, geb. van Waveren, Z. - S. D. L. Poggenbeek, geb. Verbeek, Z. — (21 Julij): A. G. Mantel, geb. Zweers, D.

OVERLEDEN (15 Julij): J. W. Vlieken, geb. Meijer, 38 j. (17 Julij): N. Bosman, 39 j. — (18 Julij): J. Korner, geb. Schurink, 74 j. — (19 Julij): 't Kindje van G. Bruning Gz., 3 weken.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 21 Julij. Heden werd bekend de verkoop van 85 en 65 vn. Virginie Tabak, per *Harward*.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 22 Julij. Tarwe tot ruim vorige prijzen met goeden handel ter verzending en aan cons.; verkocht in Entr.: 131 ℔ Wismar *f* 324, 128 ℔ dito *f* 310; 128 ℔ Lubecker *f* 310; in cons.: 128 ℔ b. Poolsche *f* 345; 127 ℔ Eijerlandsche *f* 305; 120 ℔ Vriess. *f* 245.

Rogge prijshoudend: 124 ℔ Pruiss. *f* 227; 124 ℔ Burgas *f* 220; 120, 121 ℔ Donau *f* 206, 209; 118 ℔ o. Gedr. *f* 191.

Garst wat hooger: 112 ℔ n. Deens *f* 195.

Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad. Holsteinsch 65 £. Op 9 vaten. Olie in April ek. 68; Aug. 67; Sept. $67\frac{1}{2}$; Oct. en Nov. 68; Dec. $68\frac{1}{2}$ £. *Raapolie* op 6/w. *f* $37\frac{3}{4}$; Vliegend *f* $36\frac{1}{4}$; 1°. Meiek. *f* $39\frac{1}{4}$, 9; Sept. *f* $37\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$; Oct. *f* $38\frac{1}{2}$, 8; Nov. *f* $38\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; Dec. *f* $38\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$. *Lijnolie* op 6/w. *f* $33\frac{1}{4}$; Vliegend *f* $32\frac{1}{4}$; Oct. en Nov. *f* $32\frac{1}{2}$. *Hennepolie* op 6/w. *f* 38; Vliegend *f* 37.

ROTTERDAM, 21 Julij. Tarwe in Entr.: 155/2 ℔ jar. Rijn *f* 305; 156/2 ℔ Rostocker *f* 320. — Rogge. 149/2 ℔ Fransche *f* 315; 143/2 ℔ Archangel te Delfshaven *f* 200.

SCHIEDAM, 21 Julij. Moutwijn *f* 20, Jenever *f* 23,50; Amst. Proef *f* 24,75, per Ned. vat zonder fust, zonder belasting.

DELFT, 21 Julij. Boter *f* 40 à 45.

ANTWERPEN, 21 Julij. *Verfhout.* Er zijn gedaan 15,000 k. Campeche Dom.

Koffij. Voor spekulatie zijn 3,000 b. Dom. gekocht.

Granen. Tarwe voortdurend ferm.

Terpentijn. Er zijn 80 v. Amerik. gerealiseerd.

Ruwe Suiker. Van blond Havana zijn 63 k. gedaan. *Geraffineerd.* Er zijn gedaan 50,000 k. R B A tegen [illegible]

en 100,000 k. Gestampte, alsmede 1600 kist. Kandij. gedeeltelijk voor uitvoer.

LONDEN, 20 Julij. *Ruwe Suiker.* Voor W. I. blijft de markt ferm met goede vraag. *Vreemde.* Zeilende ladingen blijven gezocht en men biedt volle prijzen, doch er komt weinig aan de markt. Van zeilende zijn gedaan 2194 k. Havana N° 13 a 13½ tot 22 s. 3 d.; 1451 k. N° 13½ tot 22 s. 9 d.; 1040 k. N° 13½ a 14 tot 23 en 2540 blank Florida N° 10½ a 11 tot 20 s. 6 d.

Koffij. De vraag naar Plantage Ceylan houdt nog aan, en men betaalt gaarne ferme prijzen, vooral voor beste soorten. Native lusteloos, doch wordt geen lager bod aangenomen.

Thee. Met weinig omgang doch niet lager dan 11½ d., van gemeen Congo zijn weinig afgevers.

Indigo. 1019 k. zijn geveild, meerendeels Kurpah, die zeer grif van de hand ging, ongeveer 6 d. hooger dan vorige veilingen voor goed en fijn, 3 a 4 d. voor middel, en 2 d. voor ord. en goed. Bengaal blijft voor uitvoer zeer gezocht.

Granen. Tarwe was heden bijna niet aan de markt. De prijzen zijn nominaal. Van vreemde was veel aanvoer.

LIVERPOOL, 19 Julij. *Katoen.* De markt sloot levendig, en alles gaat tot de uiterste prijzen, vergeleken bij de vorige week.

20 Julij. De markt is ferm. De prijzen stijgen. Er zijn verkocht 15,000 b.

BORDEAUX, 18 Julij. *Wijnen.* Er is verleden week weinig omgegaan. De verwachtingen zijn minder ongunstig. Oude St. Emillion 1840 is geplaatst tot 525 a 550 fr.

PEZENAS, 16 Julij. *Voorloop.* De prijs der disponible is genoteerd op 135 fr. voor 15 stukken. Beziers, dito prijs. Cette 136 fr. zonder afgevers.

HAMBURG, 19 Julij. *Koffij.* De houders zijn meer gereserveerd sedert de jongste berigten uit Rio. Sedert Vrijdag is de vraag matig, en er zijn gedaan 4500 b. Brazil tot 4 a 4$\frac{1}{16}$ sch., 2000 Dom. tot 4$\frac{7}{16}$ a 4½ en 5000 Laguayra tot 5 a 5⅛ sch.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		21 JULIJ 4½ u. gebl.	22 JULIJ 4 u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		63⅞	63⅝	a	63¾	63$\frac{11}{16}$
Dito Dito	3 »	76⅞	76¾	»		
Dito Dito	4 »	95$\frac{7}{16}$	95$\frac{5}{16}$	»	95½	95½
O. I. Leening 1844	4 »		95$\frac{7}{16}$	»		
Amortis. Syndic.	3½ »	94½		»		
Handel-Maatschappij	4½ »	126½		»		
Aand. Rijn-Spoorweg	» »			»		
Aand. Holl. S. M.				»		
Obligatien	» »			»		
BELGIE, Obligatien 1844	» »			»		
Cert. bij de Belg. Bank.	2½ »			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	» »	53	53⅛	»		
FRANKRIJK, Obligatien	3 »			»		
SPANJE Nieuwe	1 »	23$\frac{1}{16}$	23	»	23$\frac{1}{16}$	
Dito	3 »	47⅝	47½	»		
Dito Binnenl. à 6/m.	» »	43	42⅞	»	43	43
Coup.-Bewijzen	»	6	5$\frac{15}{16}$	»	6	
Amortisable Schuld	»	5¾				
PORTUGAL te Londen	5 »	41⅛		»		
Dito Dito	4 »	38⅝	38¼	»		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	109	108¾	»		
Dito Dito 1828 en 1829	» »	108		»		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »			»		
Dito	4½ »	100⅛		»		
Dito bij *Hope*	4 »	93⅜	93¼	»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	» »	92⅛	92	»	92$\frac{1}{16}$	
Dito bij id. 5de Serie	4 »			»		
Cert. te Hamburg	5 »	104⅜		»		
Inschrijving in Assignat.	6 »			»		
Cert. van dito	» »			»		
POLEN, Certifikaten	4 »	85¾		»		
Dito Aand. à fl. 500				»		
Dito met Lot. » 300				»		
AMERIKA, Bank-Actien		4$\frac{9}{16}$		»		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*				»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	82½	82$\frac{5}{16}$	»	82$\frac{7}{16}$	
Dito 1847	2½ »	42$\frac{7}{16}$	41⅞	»	42⅛	
Dito 1851	2½ »	42$\frac{7}{16}$	42⅛	»		
Dito 1849	5 »	94$\frac{7}{16}$	94⅜	»	94½	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	» »			»		
Dito	4 »			»		
Letter B	5 »	94$\frac{7}{16}$	94⅜	»	94½	
Aand. met Loting fl. 500	*f*			»		
Nieuwe dito » 250	»			»		
NAPELS, Cert. *Lum. en Bouwer* 5 pCt.				»		
BRAZILIE te Londen 1824	5 »			»		
Dito Leening 1843	5 »			»		
Dito £ 200	»			»		
PERU	5½ »	80⅝		»		
MEXICO Nieuwe	3 »	26$\frac{9}{16}$	26$\frac{7}{16}$	»		
VENEZUELA à £ 100	3½ »	38		»		
GRENADA à £ 100	2 »	21½	21⅛	»	21⅜	
Dito Uitgestelde		9$\frac{5}{16}$	9$\frac{3}{16}$	»	9$\frac{5}{16}$	
ECUADOR à £ 100	»			»		

Mexiko onbepaalde 26$\frac{5}{16}$.

Onze fondsenmarkt was heden onbeduidend, van Hollandsche effecten waren intergr. meer aangeboden en 4 pCt. iets vaster en Binnenl. hebben bijna niet gevarieerd, alleenlijk sluiten Portugeesche effecten iets minder dan gisteren.

Noteringen van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2½ pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56½	Livorno	2/m.	*f*	39½
„	zigt	„ 56⅝	Napels	„	„	81⅝
Bordeaux	2/m.	„ 55⅝	Petersburg	„	„	1,86
„	½/m.	„ 56⅛	Weenen	6/w.	„	31⅞
Madrid	3/m.	„ 245	Augsburg	„	„	35½
Cadix	„	„ 243	Frankfort	„	„	99¼
Seville	„	„ 242	Hamburg	2/m.	„	35⅛
Bilbao	„	„ 243	„	zigt	„	35$\frac{1}{16}$
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m.	„	11,72½
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„	11,80
Genua	2/m.	„ 46⅝	Rotterdam	„		⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 21 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 56; 1840/1842 4½ pc. 98⅛; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 22$\frac{11}{16}$; Binnenl. 3 pc. 43⅛; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 85⅞.

PARIJS, 21 Julij. Fransche 3 pCt. 78.30; 4½ pCt. 102.90; Spanje 3 pCt. Binnenl. 42¾; Russen 4½ pCt. —.

LONDEN, 21 Julij. Cons. kont. 98⅜ a —; op tijd 98⅜ a —; Braz. 101 a 102; 1829/39 — a —; 1852 99 a 100; Den. 3 pc. 84 a 86; 5 pc. 106 a 107; Ecuad. — a —; Gren. 21½ a 22; Uitgest. 9⅛ a 9⅜; Mexiko Nieuwe 26¾ a —; Peru 4½ pc. N. 83 a 84; Uitgest. 58 a 60; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 119; (N.) 4½ pc. 101 a —; Portugal 5 pc. 44 a 45; 4 pc. 43¾ a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23⅛ a —; 3 pc. 46½ a 47; Coup. cert. 5¾ a 6; Passive 5½ a 5½; Holl. 2½ pc. 64½ a 65; id. 4 pc. 97½ a —; Venez. 37 a 39; Uitg. 15 a 17; Wissel op Amsterdam *f* —.—; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

WEENEN, 21 Julij. Met. 5 pc. 94⅜; Bank-Aktien 1409; Wissel op Londen 10.41; Zilver 9⅛.

BERLIJN, 20 Julij. Schuldbr. 3½ pc. 92⅝; Loten 142½; Rusl. Stiegl. 4 pc. 96½; Pools. 4 pc. 90; Loten fl. 500 92¼; Oost. Met. 5 pc. 87⅜; Amsterdam zigt 142⅛g id. 2/m. 141⅝g.

HAMBURG, 20 Julij. Rusl. Cert. 5 pc. 104½; Oost. Met. 5 pc. 93¼; Spanje 1—3 pc. 21½; Binnenl. 3 pc. 39¼.

FRANKFORT, 21 Julij. Met. 5 pCt. 86⅝; W. Bank-Aktiën 1601; W. Loten fl. 250, 123; Spanje 1 pCt. 23¼, id. 3 pCt. 43¼; Wissel op Weenen 109⅞.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 27,12½ a —		Pruissische	*f* 3¼¾	a —
Napelsche	- 25,30 „ —		Spaansche	- 2,46½	„ —
Div. in £St.	- 11,75 „ —		Hamb. Russ.	- 56$\frac{3}{16}$	„ —
Eng. Russen	- —,— „ —		Russ. in Z. R.	- 37¼	„ —
Fransche	- 56¼ „ —		„ Pap. „	- —	„ —
Belgische	- 56¼ „ —		Pools. in Fl.	28⅛	„ —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,80	a	9,90
Oude Gerande Dukaten	» 5,60	»	5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,80	»	11,90
» Pistolen	» 9,65	»	9,75
Stukken van 20 Francs	» 9,50	»	9,60
Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. 6 ℔	11¼	a	11¾ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,35	»	2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	»	2,70
Fransche	» 2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	» 1,75	»	1,77
Zilver 1000 à 980			
» 900 » 700	101,50		103

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 21 Julij. T. M. Jaski, Susanna, Suriname. - J. Mulder, Activo, Tarsis. - G. Fekkes, Tjallinga Aurelia, Livorno. - A. Hoogendijk, Vrouw Maria, Benicarlo.

HELVOET, 21 Julij. A. Stinka, Antonia Stinka, Palermo. - B. G. Smit, Garonne, Marseille. — Gisteren nog: H. Edjk, voor wijlen Hinrichs, Admiraal Zoutman, Banjoewangie, laatst van Brouwershaven. - G. C. Bagges, de Maas, Cadiz.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 16den Junij, op 8° 31' N. Br., 22° 33' W. L. Ridderkerk, kapt. Noltee, v. Batavia n. Rotterdam.

Den 4den Julij op 39° 50' N. Br., 13° 50' W. L., Telegraph, kapt. Rulofs, v. Amst. n. Bat.

Den 10 Julij, op 38° 39' N. Br., 14° 56' W. L.: Onderneming, kapt. Vierow, van Amst. n. Suriname.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

HAVANA, Havanna Packet, Harken. 863 k. Suiker, Smelt en Zonen; 46 p. Tabak, J. J. Teixetra de Matto; 52 p. dito, 1 partij Sigaren, Order.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Vier Gezusters, Verschuur. 589 sch. Tin, N. H. M.; 3749 b. Koffij, 2364 krj. Suiker, 300 p. Cassia, Gebr. Nottebohm; 197 krj. Suiker, C. Vlierboom en Zonen; 2 k. Japansche Goederen, J. M. Tissot; 4935 boss. Bindrottingen, T. van Holst. te Delfshaven; 2337 Koe en 138 Buffel-Huiden. 17 coll. Diverse, 4 z. Koffij, Order.

BEVRACHTE SCHEPEN.

AMSTERDAM, 21 Julij. Door de Nederlandsche Handel Maatschappij zijn bevracht geworden de navolgende 14 schepen, als:

Voor *Amsterdam:* Margaretha Johanna, kapt. M. Schou. - Admiraal Jan Evertsen, C. P. Kuyper. - van der Werf, P. C. Rosier. - Amicitia, D. Crap Hellingman. - Ottolina, J. J. Frange, van Rotterdam. - Drie Vrienden, L. P. Anderson, van Middelburg. - Luctor et Emergo, S. Ouwehand, idem.

Voor *Rotterdam:* Prinses Sophia, kapt. J. H. Pellenwessel. - Hendrina, A. van Marion. - Bezoekie, A. Schaap.

Voor *Dordrecht:* Margaretha Ida, kapt. H. Hagers, van Rotterdam.

Voor *Schiedam:* Stella Maris, kapt. A. P. Holbet. - President Ram, J. R. Ulrich, van Rotterdam. - Jan van Brakel, A. J. Delclisur, idem.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 22 Julij in lading naar:

Keulen	D. Hoegewegh, Prins Emil.
„	J. van Loosen, Coln N°. 9.
Mainz	J. Polsen, Johanna.
Mannheim	Bouman, Mainz N°. 9.
Ludwighaven	J. G. Fenster, Mein Vergnugen.
Urdingen & Ruhort	C. Wensing, Vrouw Geertruida.
Weesel	J. Beijer, Jonge Wilhelmina.
Frankf., Coblentz en Manheim	W. Krom, Frankf. N°. 24.

AMSTERDAM, 22 Julij vertrokken:

Urdingen & Ruhort	W. van Beurden, Union.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Dusseldorp & Neus	J. Huiben, Niederrein N°. 7.

Rijnhoogte. KEULEN 21 Julij. 13 vt. 8 dm.

ADVERTENTIËN.

(3088) Heden overleed, aan de gevolgen eener slepende ziekte, na tijdig voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten, mijn waarde Echtgenoot, de Heer C. STUYT, in den ouderdom van 54 jaren en 7 maanden, diep betreurd door mij, mijne en zijne Kinderen en Behuwd-Kinderen.

PURMERENDE, G. M. WAARDENBURGH,
19 Julij 1853. WED. C. STUYT.

(3092) Bij de **REDACTIE VAN EEN DAGBLAD** wordt gevraagd, IEMAND, gewoon te vertalen uit het fransch en uit het duitsch, en met proeven corrigeren vlug voortkunnende. Belanghebbenden adresseren zich met *gefrankeerde* brieven onder Letter Z. Z. bij den Boekhandelaar C. L. van Langenhuysen, Singel bij de Beulingsluis te Amsterdam.

Men schrijft uit Obdam 13 dezer:

Heden, de feestdag van Kerkwijding, is in ons, om zijnen voorvaderlijken oorsprong bijzonder eerbiedwaardig kerkgebouw, het nieuwe en in waarheid schoone altaar door den Zeer Eerw. Heer van Gend, landdeken van Noord-Holland, plegtig ingezegend, en aan hetzelve door onze Eerwaarden Herder het eerste H. Misoffer den Almagtigen God opgedragen, bij welke gelegenheid de Eerwaarde Heer Meijer, Pastoor te Alkmaar, naar aanleiding van Korinth. I c. XIII. v. 13, eene feestrede hield, welke door liefttallige en levendige voordragt, eenen zigtbaren indruk op de gemoederen van de aanwezigen maakte.

Dank zij onzen Herder, door wiens ijvervolle pogingen, de kerk van binnen opgeluisterd, de plaatsruimte vermeerderd en dit altaar, gedenkteeken van het geloof en van de liefde der gemeente, is opgerigt. (3089)

EERE WIE EERE TOEKOMT.

De ondergeteekende voelt zich verpligt, namens het Kerkbestuur, openlijk hulde en dank toe te brengen aan den verdienstelijken en talentvollen Heer J. BEUIJSSEN, Mr. Ornament- en Beeldhouwer te Boxmeer in Noord-Brabant, die voor de R. K. grijze kerk van Obdam eene voor die kerk eigen, prachtig, rijk, collosaal, doorluchtig, op zich zelf staand **ALTAAR** in zijn beroemd Attelier vervaardigd heeft, hetwelk én wat de constructie én wat de beelden betreft, alle verwachting te boven gaat, zoo zelfs dat onpartijdige, onbevooroordeelde kunstenaars en concurrenten, alsmede alle aanschouwers die hetzelve bezigtigd hebben, hetzelve als een kunststuk erkennen, zoo als er in Holland nog geen is, hunnen lof en roep, den Vervaardiger toekennen, waarom wij voornoemden Heer J. BEUYSSEN aan de Eerwaardige Heeren Pastoors, welke een schoon sierlijk werk voor hunne kerken verlangen, met alle regt durven aanbevelen.

OBDAM, Namens het R. K. Kerkbestuur,
den 21 Julij 1853. C. A. KNULLE, Pastoor.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY
zijn bekend als een probaat middel voor scheurbuik, klierziekte, nietdatscheid en alle andere soorten van huidziekten.

De zwaarmoedigheid, verminderling en neerslagtigheid, waarvan de huidziekten gewoonlijk vergezeld gaan, worden spoedig door de zalf en pillen van Holloway weggenomen. De krachtdadige uitwerkingen dezer zalf en pillen in de bovenaangehaalde ziekten zijn zonder voorbeeld, en in vele vreemde landen waar zulke ziekten nog meer voorkomen, hebben zij verbazende genezingen bewerkt. De zuiverende eigenschappen dezer pillen en de bijzondere en krachtige uitwerking der zalf op de huid verheffen dezelve boven alle andere genees- en heel middelen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75; *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3,30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht bij de Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. W. Mater te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, te 's *Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (3053)

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.